

LIST OPATŘENÍ	
Základní charakteristiky opatření	
ID opatření	HSL31901002
Název opatření v plánu povodí	Fenomén sucho
Číslo opatření v kapitole plánu povodí	002
Katalogový název opatření	Integrovaný management podzemních vod
Katalogové číslo opatření	1901
Dílčí povodí	Horní a střední Labe (HSL)
ID vodního útvaru	celé dílčí povodí
Název vodního útvaru	-
HMWB	-
Kraj	-
Obec	-
Katastrální území	-
Souřadnice X S-JTSK	-
Souřadnice Y S-JTSK	-
Říční kilometr	-
Program opatření	ano
Typ opatření	doplňkové
Podtyp opatření	-
Typ listu opatření	B
Vliv, který je opatřením řešen	3
Další vlivy	4, 6.1, 6.2
Klíčový typ opatření 1	Přizpůsobení se změně klimatu.
Složka kvality, na kterou je opatření zaměřeno	hydromorfologie: hydrologický režim
Nositel opatření	Ministerstvo životního prostředí, vododrážní úřady, správci toků
Partnerská organizace	-
Náklady investiční [tis. Kč]	nejsou známy
Náklady provozní [tis. Kč/rok]	0 nebo nejsou známy
Způsob financování	národní dotační programy a vlastní zdroje
Financování z fondů EU	ne
Možné překážky	chybějící mechanismus (např nebyly přijaty vnitrostátní regulační předpisy).
Efekt na chráněnou oblast 1	-
Chrán. o., na kterou má opatření zlepš. efekt	-
Lokalizace řešeného vlivu (id vhb, mpe, kú)	více katastrálních území
Způsob hodnocení realizovatelnosti pro report.	podíl (%) uskutečnění dílčích realizací (projektů, aktivit, studií apod.) vůči plánovaným realizacím

Parametry opatření	
Popis současného stavu	<p>Přírodní jev „sucho“ je do určité míry relativní pojem. Objektivně lze o jeho existenci hovořit teprve v okamžiku, kdy obvyklý vývoj procesů (přírodních či společenských) vázaných na vodu je limitován jejím nedostatkem. Na rozdíl od druhého hydrologického extrému „povodní“ se sucho vyvíjí pozvolna, na velkých plochách, jeho prognóza je obtížná a likvidace následků bez náležitě prevence téměř nemožná. Ustálená kategorizace tohoto jevu je následující (dle portálu Intersucho):</p> <p>Meteorologické sucho – záporná odchylka srážek od normálu během určitého časového období</p> <p>Zemědělské sucho – půdní sucho, nedostatek vláhy pro plodiny</p> <p>Hydrologické sucho – významné snížení hladin vodních toků</p> <p>Socioekonomické sucho – dopady sucha na kvalitu života</p> <p>S projevy sucha podobně jako s povodněmi se lidé v minulosti museli vždy nějakým způsobem vyrovnat a museli s nimi počítat. Na tom se v zásadě nic nezměnilo ani v současnosti. Objevily se však dva nové aspekty, které mohou důsledky takového nepříznivého stavu prohloubit. Je to jednak vysoký stupeň industrializace, při kterém kolaps jedné výrobní (společenské) složky vytváří dominový efekt a zhoršuje pozici i ostatních odvětví. A druhým jevem jsou odborné prognózy, které varují před důsledky vyvolanými rychlou změnou klimatu. Pokud skutečně dojde k naplnění těchto krizových scénářů bez preventivních opatření, může být sucho enormní zátěží pro celé oblasti i stát.</p> <p>Mitigační (zmírňovací) opatření čelící následkům sucha mohou být vodním hospodářstvím podporována, ale hlavní role v tomto případě náleží jiným hospodářským odvětvím. Naopak adaptační opatření (přizpůsobení se) již je také úlohou vodního hospodářství. O tom konečně svědčí i Usnesení vlády České republiky ze dne 29. července 2015 č. 620 „k přípravě realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody“ a Usnesení vlády České republiky ze dne 26. října 2015 č. 861 „o Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky“. Implementačním dokumentem Adaptační strategie ČR je „Národní akční plán adaptace na změnu klimatu“, který byl schválen usnesením vlády č. 34 ze dne 16. ledna 2017.</p> <p>V podmínkách vodohospodářského plánování v oblasti Horního a středního Labe se jedná o mimořádně závažný atribut, neboť oblast patří vedle střední a jižní Moravy k územím, která jsou suchem ohrožena nejvíce.</p>
Návrh opatření	<p>Cílem opatření je připravit podmínky a vytvořit nástroje k realizaci zásahů, které v krajině zajistí optimální vodní režim i v období, kdy bude vody nedostatek.</p> <p>Určujícím prvkem je vymezení kritických oblastí s častým výskytem bilančně napjatých epizod. Vodítkem k jejich určení jsou nejen pravidelně se vyskytující minimální průtoky a stálý pokles hladin u disponibilních zdrojů podzemní vody, ale také pravidelné deficity vody určené k zásobování vodou výrobních struktur anebo obyvatelstva. V území HSL je k takovým oblastem možno zařadit povodí Mrliny a Cidliny, povodí Metuje, povodí Loučné a Třebovky, povodí Doubravy a částečně i povodí Orlice. Na území LNO je takovou oblastí Frýdlantsko.</p> <p>Prostředky, které mohou sloužit k naplnění tohoto cíle jsou poměrně různorodé, i když téměř každý vedle pozitivního efektu přináší i negativa (omezení soukromého vlastnictví, změna krajinného rázu, nepříznivý vliv na chráněnou biotu, narušení ustálených zvyků v území a v neposlední řadě i značné finanční nároky bez jisté návratnosti).</p> <p>Z iniciativy státního podniku Povodí Labe bylo v tomto směru zpracováno několik odborných studií a elaborátů, ze kterých lze čerpat náměty k realizaci adaptačních opatření ve vodním hospodářství. Do tohoto výčtu účelové odborné dokumentace bezesporu náleží například:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ Studie proveditelnosti - VD Rozkoš posílení akumulační a ochranné funkce převodem z Metuje (Aquatis Brno, 2016). ▣ Zjednodušené vodohospodářské řešení nádrže Rozkoš za předpokladu převodu vody z Metuje (VÚV Praha 2016). ▣ Posílení kapacity vodárenské nádrže Josefův Důl – studie proveditelnosti (VRV Praha říjen 2016). ▣ Posouzení možnosti převodu vody z Bělé do Dědiny v souvislosti s výstavbou VN Skuhrov (ČVUT Praha a VUV TGM Praha 2016) ▣ Koncepční studie zmenšení účinků hydrologického sucha pomocí převodů vody a akumulačních nádrží v povodí Cidliny (VÚV TGM Praha 2016). ▣ Povodí nádrže Vrchlice – vodní zdroje a jejich perspektiva. (VRV Praha 2020). ▣ Návrh opatření ke zvýšení retence vody v povodí řeky Doubravy (VRV Praha 2019). ▣ Studie proveditelnosti posílení vodních zdrojů VD Rozkoš (VRV Praha 2019). ▣ Studie proveditelnosti Zdobnice, Pěčín výstavba přehradní nádrže ▣ Soubor účinných opatření blízkých přírodě (SWECO 2017) ▣ Komplexní návrh přírodě blízkých opatření v povodí Zdobnice. ▣ Návrh účinných adaptačních opatření jako kombinace technických opatření a přírodě blízkých opatření v povodí (vodohospodářsky deficitní oblast Pardubického a Královéhradeckého kraje). ▣ Návrh na nové malé vodní nádrže se zaměřením na převážně bilančně napjatá povodí (PL 2019).

- Generel možných adaptačních opatření na průměrný scénář klimatické změny v povodích, kde hrozí výrazný nedostatek vody s ohledem na v současné době vydaná nakládání s vodami
- Do souboru těchto odborných textů mířících k eliminaci sucha a jeho důsledků také náleží
- Možnosti posílení vodních zdrojů vodárenské soustavy Východní Čechy (VÚV TGM Praha 2017).

Z řady konkrétních návrhů a výstupů z výše uvedených prací vyplývá, že pro účinnou adaptaci vodního hospodářství v oblasti HSL k předpokládaným častým periodám je nutné, přinejmenším koncepčně se zabývat a připravovat některá z níže uváděných opatření.

- Prošetřit možnosti ke zvětšení retenčních prostorů u stávajících nádrží. Koncepce tohoto druhu již byly zpracovány anebo se připravují na vodních nádržích Rozkoš, Seč, Pastviny a Hamry. Šetření tohoto typu se však mohou uskutečnit i na jiných nádržích ve správě státního podniku Povodí Labe.
- Vyhodnotit účelnost i finanční náročnost nových intervenčních převodů z jednoho povodí do druhého. V tomto směru již by prošetřován převod z Metuje do povodí Úpy v prostoru vodní nádrže Rozkoš (málo efektivní). Převod z Jeleního potoka do Hlubokého potoka v povodí vodárenské nádrže Josefův Důl (ve stadiu územního rozhodnutí). Převod z říčky Bělé do povodí Dědiny (podmínkou je vybudování akumulčního prostoru). Převod z Chrudimky (v prostoru nádrže Seč) do povodí Doubravy případně jiné.
- Přípravou či výstavbou revitalizačních opatření se naplňuje nesmírně důležitý aspekt plošného zadržení vody v krajině. K záměrům s touto funkcí lze například zařadit revitalizaci koryta Rozkošského potoka v místě zaústění do Domkovské zátoky jižní nádrže VD Rozkoš, revitalizace ramene Jordán u Týniště nad Orlicí, revitalizace slepého ramene Orlice v Malšově Lhotě či ramene Labiště pod Opočínkem.
- Ze seznamu devadesáti devíti lokalit prošetřit a následně vybrat 10 – 20 ploch, vhodných k vybudování malých vodních nádrží s retenční funkcí k udržení vody v krajině.
- Posoudit a případně přehodnotit funkci některých rybníků pro zlepšení vodního režimu v krajině.
- Zlepšit funkci stávajících předzdrží před vodárenskými nádržemi (rybník Hamerák, rybník Groš).
- Vytvořit technické předpoklady k udržení jakosti vody ve vodárenské nádrži Vrchlice za snížených vodních stavů (obnova retenčního prostoru před hrází bývalého rybníka Pilský).
- Sledovat lokality vhodné k akumulaci většího množství vody výstavbou přehradní nádrže (Zdobnice nad Pěčínem, Bělá nad Skuhrovem, Doubrava nad Ostružnem, Doubrava nad Třebošnicí, Debrnský potok nad Mrtvým jezerem případně jiné).

Cyklus, ve kterém bylo opatření navrženo	3
Předpokládané zahájení opatření [rok]	2022
Rok (období) předpokl. realizace opatření	2027
Předpokládaný rok zlepšení	2028
Opatření na páteřním toku	-
Ukazatel zlepšení 1	vodní bilance
Způsob hodnocení efektu opatření ukazatel 1	množství povrchových a podzemních vod před/po realizaci opatření
Implementace opatření v období 2022 až 2024	
Převzato z předchozího cyklu	ne
Stav realizace opatření v roce k datu vyplnění	nezahájeno
Stav realizace opatření na konci roku 2024	-
Překážky bránící realizaci	-
Skutečný, nebo akt. předpokl. rok dokončení	-
Skutečné náklady v období 2022-24 (mil. Kč)	-
Z toho využité prostředky z fondů EU (mil. Kč)	-
Doplňující text (např. odůvodnění zpoždění realizace) - nereportuje se	-
Doplňující text v angličtině	